

KNJIŽEVNI VREMENPLOV

pjesnik, esejist, kritičar

Antun Branko Šimić

(1898. – 1925.)

Pjesnici

Pjesnici su čuđenje u svijetu

Oni idu zemljom i njihove oči
velike i nijeme rastu pored stvari

Naslonivši uho
na čutanje što ih okružuje i muči
pjesnici su vječno treptanje u svijetu

● Duša stvari govori duši čovjeka. Ako svaki čovjek nečuje ono što govore stvari, zar to znači da stvari ne govore čovjeku?

(Vijavica, 1918.)

Moja preobraženja

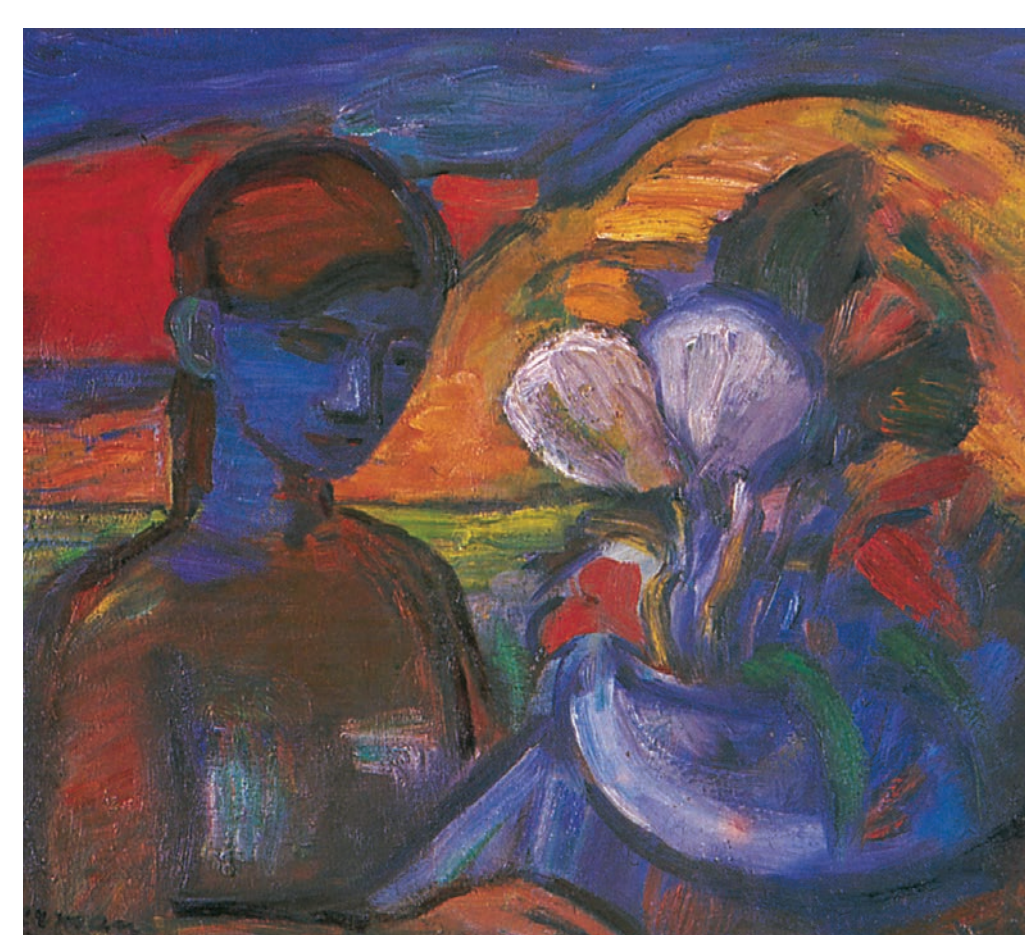
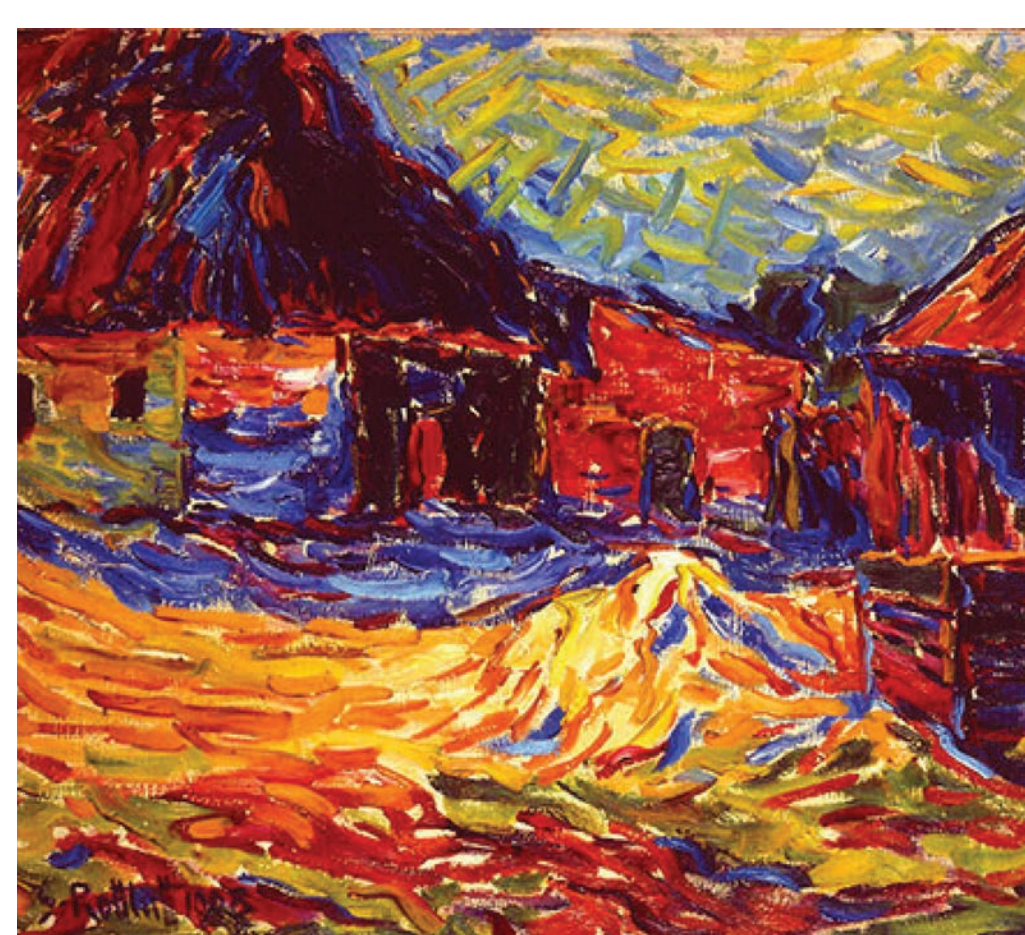
Ja pjevam sebe kad iz crne bezdane i mučne noći
iznesem blijedo meko lice u kristalno jutro
i pogledima plivam preko polja livada i voda

Ja pjevam sebe koji umrem na dan bezbroj puta
i bezbroj puta uskrsnem

O bože daj me umorna od mijèna
preobrazi u tvoju svijetlu nepromjenljivu i vječnu zvijezdu
što s dalekog će neba noću sja
u crne muke noćnih očajnika

● Pjesnik je čisto i osjetljivo ogledalo u kojem se prelama mračno lice stvarnosti. On ne protestira, on suosjeća, izjednačujese, preuzima sudioništvo u očajanju, u krugovima koji se zatvaraju.

(Jure Kaštelan)

Književnopovijesno razdoblje

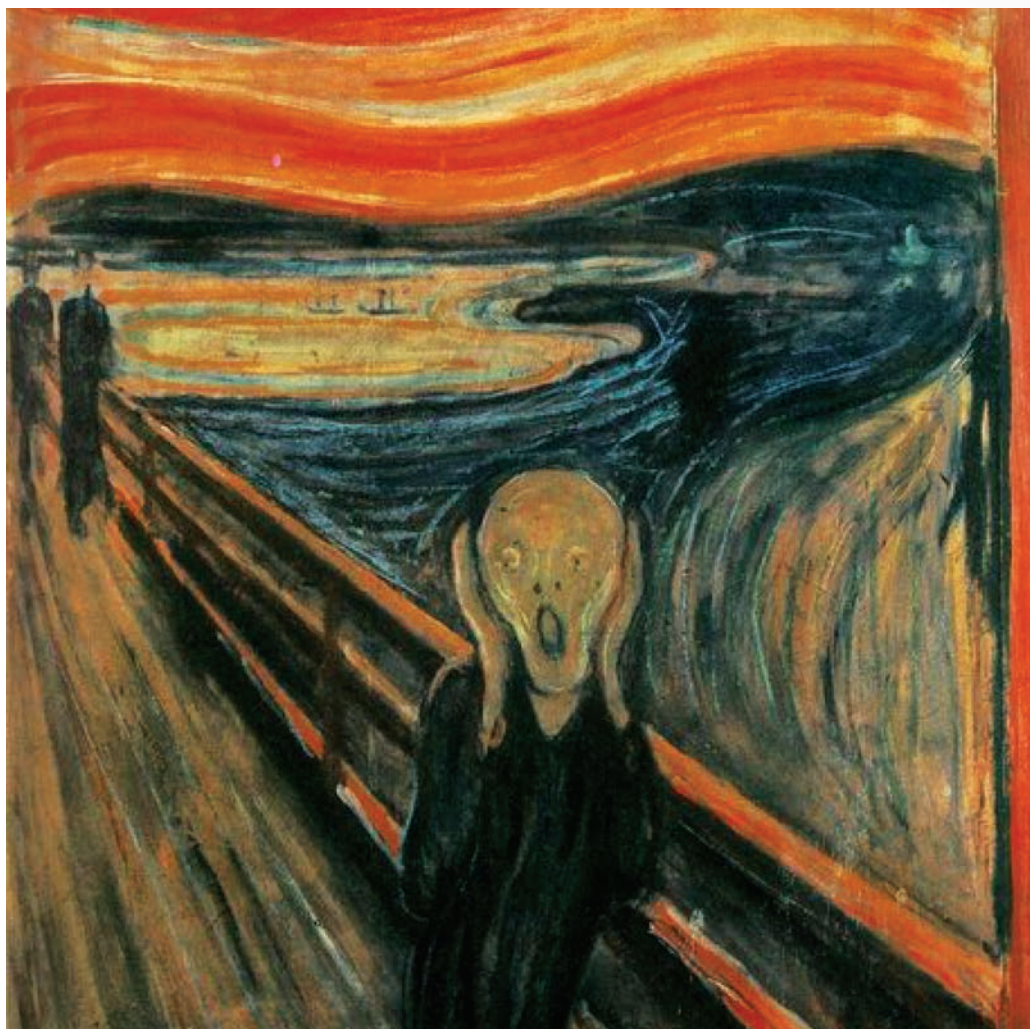
- AVANGARDA
- hrvatski ekspresionizam (1914. – 1928.)

Kontekst

- Prvi svjetski rat, poratno razdoblje
- ekspresionizam kao umjetnički odgovor na postojeće stanje

Poetika ekspresionizma

- pobuna protiv *kulta ljepote*
- **antimimetičko načelo**: Umjetnost nije *preslika iskustvenog svijeta*
- umjetnik u djelu daje unutrašnju (duhovnu) stvarnost, **ekspresiju**
- **autonomija boje** – njome se izražava duhovna stvarnost, ovisna samo o umjetniku

● Iskazati i oglasiti sve krikove ovoga svijeta!

PREOBRAŽENJA (1920.)

Tematika

- pjesnički svijet otvara programatskim pjesmama **Pjesnici i Moja preobraženja**
- središnji dio zbirke čine pjesme koje obrađuju različite teme – **ljubav, smrt, tijelo, pjesništvo, odnos prema Bogu ...**
- zbirka završava pjesmama **Opomena i Budući**, sveltremenskim porukama upućenim imaginarnom čitatelju

Stilska obilježja

- škrtost izraza – racionalizacija riječi, eliptičan izraz
- boja kao simbol (jake boje, kontrasti)
- dojam krika (sažetost, glagoli)
- slobodni stih
- uglavnom nema interpunkcije
- grafički izgled pjesme (ukazuje na sadržaj)

Činitelji pjesničkoga ritma

- duljina stihova
- zvučne figure: asonanca, aliteracija, onomatopeja
- ponavljanja
- oporaćenje, prebacivanje, prijenos
- grafički raspored stihova